

mr. R.K. Bane¹

Verslag van de tweede jongerenbijeenkomst van de Vereniging voor Belastingwetenschap, gehouden op 12 maart 2020 te 's-Gravenhage.

Jongerenbijeenkomst

1 Opening

Kavelaars² opende de jongerenbijeenkomst die, ondanks de maatregelen tegen SARS-CoV-2, toch voldoende belangstellende wist te trekken. Het bestuur was dan ook blij dat de bijeenkomst op dat moment doorgang kon vinden.

Kavelaars merkte op dat het plan was dat er ten minste vier bestuursleden zouden zijn. Echter, vanwege de maatregelen besloten Essers³, Merckx⁴ en Pauwels⁵, allen Brabants dan wel in de provincie Noord-Brabant woonachtig, niet naar de bijeenkomst te gaan.⁶

Bane⁷ nam daarna kort het woord om het programma met de deelnemers van de jongerenbijeenkomst door te spreken. Het eerste gedeelte van de bijeenkomst bestond uit een gesprek tussen Mezouar⁸, de aanwezige jongeren en Lubbers⁹ over het publiceren van (met name) artikelen. Het tweede gedeelte van de bijeenkomst bestond uit een algemene inleiding over box 3, gezien vanuit het recht op het ongestoord genot van eigendom van artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM, door Weijers¹⁰, gevolgd door een debat tussen de jongeren over een tweetal stellingen betreffende box 3.

Vervolgens ving het eerste programmaonderdeel: het gesprek tussen Mezouar, de jongeren en Lubbers over het publiceren van artikelen.

2 In gesprek met Lubbers

Lubbers vertelde dat hij van huis uit fiscaal econoom en fiscaal jurist is en in Rotterdam heeft gestudeerd. Na zijn studie heeft hij vijf à zes jaar gewerkt bij het Wetenschappelijk Bureau van de Hoge Raad. Hij heeft toen ook zijn proefschrift geschreven.¹¹ Hierna is Lubbers gaan werken bij Deloitte, Tilburg University en is hij uiteindelijk in 2003 in Leiden terecht gekomen. Sedert een aantal jaar heeft Lubbers met Boer¹² en Douma¹³ een eigen fiscaal opiniekantoor. Lubbers' eerste publicatie ging over de kansspelbelasting en televisiequizen waar een aardig bedrag mee kon worden verdiend. Dit stuk schreef hij in het kader van zijn studie en heeft hij uiteindelijk omgewerkt in een artikel.

---

¹ Als belastingadviseur verbonden aan DLA Piper Nederland N.V. en als buitenpromovendus verbonden aan de Universiteit Leiden.

² P. Kavelaars is secretaris/penningmeester van de Vereniging voor Belastingwetenschap, hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en buitengewoon hoogleraar aan de University of Curaçao.

³ P.H.J. Essers is voorzitter van de Vereniging voor Belastingwetenschap en hoogleraar aan de Tilburg University.

⁴ M.M.W.D. Merckx is bestuurslid van de Vereniging voor Belastingwetenschap, hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en partner bij het Bureau Vaktechniek van BDO.

⁵ M.R.T. Pauwels is bestuurslid van de Vereniging voor Belastingwetenschap, gastonderzoeker aan de Tilburg University en rechter bij Rechtbank Zeeland-West-Brabant.

⁶ Ook C.J. Wiltink, advocaat bij Pels Rijcken & Droogleevoer Fortuijn N.V., die de jongerenbijeenkomst mede heeft georganiseerd, kon vanwege (potentieel) contact met iemand besmet met SARS-CoV-2 de jongerenbijeenkomst niet bijwonen.

⁷ Zie voetnoot 1.

⁸ H. Mezouar is Tax Talent Trainee bij het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst.

⁹ A.O. Lubbers is hoogleraar aan de Universiteit Leiden en partner bij Lubbers, Boer & Douma.

¹⁰ M.B. Weijers is advocaat bij Pelinck, Nijssen, Weijers en is als docent/onderzoeker verbonden aan de Universiteit van Amsterdam.

¹¹ A.O. Lubbers, Foutenleer, waarvan een handelseditie is verschenen in de serie Fiscale Monografieën (nr. 95), ISBN 90 200 23 497. Zie ook Y.M. van Klootwijk, 'Verslag promotie mr. drs. A.O. Lubbers', WFR 2001/53.

¹² J.P. Boer, als hoogleraar verbonden aan de Universiteit Leiden en partner bij Lubbers, Boer & Douma.

¹³ S.W.C. Douma, als hoogleraar verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en partner bij Lubbers, Boer & Douma.

2.1 *Waarom publiceren?*

Mezouar vroeg aan Lubbers hoe hij het schrijven van artikelen aanvliegt. Hierop antwoordde Lubbers dat hiervoor eerst een voorvraag moet worden beantwoord: waarom zou ik gaan schrijven? Deze voorvraag werd even geparkeerd om in te gaan op het schrijfproces (zie paragraaf 2.2) en het schrijven met anderen (zie paragraaf 2.3).

Lubbers legde de vraag waarom hij überhaupt wil publiceren eerst in algemene zin voor aan de aanwezige jongeren. Er kwamen verschillende reacties naar voren. Zo vonden enkelen het publiceren van artikelen leerzaam omdat het onderwerp dan goed moet worden bestudeerd en men doorgaans zo veel mogelijk stukken leest die over dat onderwerp zijn geschreven. Ook kan het schrijfproces leiden tot het leggen van verbanden met andere onderwerpen.

Lubbers bevestigde de observatie vanuit de zaal en vulde aan dat naast dat het leerzaam is, het publiceren een investering in je eigen merk kan zijn. Dit kan door op een bepaald gebied een naam te krijgen door hierover veel te publiceren. Voor Lubbers was dit met name goedkoopmansgebruik en het lezen en analyseren van arresten.

De jongeren vroegen aan Lubbers of er een bepaald einddoel was, waarop Lubbers antwoordde dat hij hoogleraar is en in die zin een bepaald doel heeft bereikt. Hierop werd als vervolgvraag gesteld waarom men in die situatie dan nog zou publiceren. Lubbers antwoordde hierop dat er voldoende fiscale vraagstukken zijn waar wat over gezegd kan worden. Er is ook een stok achter de deur: als je verbonden bent aan een universiteit moeten er een bepaald aantal publicaties in een bepaalde tijd worden geschreven. Elke drie of zes jaar is er een onderzoekvisite, waarbij mensen van buitenaf komen kijken hoe het onderzoek op de universiteit is verlopen. In dat kader willen de personen die verantwoordelijk zijn voor het onderzoeksprogramma dat hun medewerkers voldoende publiceren.

2.2 *Het schrijfproces*

Het startpunt van het schrijfproces is volgens Lubbers het vinden van een leuk onderwerp en binnen dat onderwerp een vraag vinden, waarop je het antwoord gaat zoeken. Het is de kunst om binnen dat onderwerp een probleemstelling te vinden en die uit te werken. Lubbers gaf aan dat in het opstellen van die probleemstelling de meeste tijd zit. De schrijver van het artikel moet zich inlezen in het onderwerp, weten wat anderen over het onderwerp hebben geschreven, begrijpen hoe de wettelijke regelingen die er verband mee houden in elkaar steken en eventueel jurisprudentieonderzoek doen. Op basis van het verzamelde materiaal kan vervolgens een probleemstelling worden gevonden en worden uitgewerkt.

De zaal vroeg aan Mezouar hoe hij het schrijfproces aanvliegt. Mezouar gaf aan dat de eerste keer dat hij een artikel schreef, hij niet bewust heeft stil gestaan bij het door Lubbers omschreven schrijfproces. Wel merkte Mezouar dat hoe vaker hij een artikel schreef, des te bewuster hij werd van het schrijfproces. Hierbij hielp het om met collega's of oud-docenten te praten over een onderwerp of een concrete probleemstelling. Zelf heeft Mezouar wel eens gevraagd of Merckx of Pieterse¹⁴ wilde meekijken met zijn probleemstelling.

2.3 *Schrijven met anderen*

Lubbers merkte op dat hij het altijd als leuk heeft ervaren om met anderen te schrijven en dat hij dat ook regelmatig heeft gedaan. Zo heeft Lubbers wel eens met studenten geschreven die een scriptie hebben geschreven waar ook een artikel in zat. Ook heeft Lubbers in het kader van het werk met anderen geschreven. Dit kan heel leerzaam zijn. Mensen hebben een andere kijk op de materie. Ook stimuleert het schrijven van artikelen met anderen om het redelijk voortvarend af te ronden en het stuk niet in de kast te laten liggen.

---

¹⁴ L.J.A. Pieterse, verbonden aan de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit Amsterdam.

2.4 *Publiceren en het hebben van meerdere petten*

De aanwezigen memoreerde een opmerking van Lubbers over een publicatie waar een cliënt van een voormalig werkgever van Lubbers tegenaan liep en vroegen hoe om te gaan met verschillende belangen.

Lubbers gaf aan zich daardoor nooit geremd te hebben gevoeld en altijd te hebben kunnen schrijven over onderwerpen waar hij over wilde schrijven. Of dit probleem zich in de praktijk voordoet, hangt ook af van het onderwerp waarover men schrijft. Lubbers gaf aan dat bij een formeelrechtelijk onderwerp, dit probleem minder snel zal spelen dan bij een materieelrechtelijk onderwerp. Wel speelt dit zowel bij de overheid (het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst) als in de adviespraktijk. Lubbers wendde zich tot Kavelaars met de vraag hoe Kavelaars hiermee om is gegaan.

Kavelaars gaf aan zich altijd heel onafhankelijk te hebben opgesteld, doch wel te hebben gemerkt dat sommige onderwerpen beter niet kunnen worden opgepakt in bepaalde situaties. Kavelaars heeft zich bij de gekozen onderwerpen nooit belemmerd gevoeld. Wél gaf Kavelaars aan dat het belangrijk is om transparant te zijn en om de lezer te laten weten dat de auteur meer dan één pet op heeft. Dan kan de lezer de afweging maken of hij vindt dat dit wel of niet een rol speelt in het betoog van de auteur.

Lubbers vulde aan dat het uiteindelijk gaat om hoe de standpunten worden gemotiveerd. Op basis van goed gemotiveerde argumenten kan de lezer zelf controleren aan de hand van bijvoorbeeld de wetsgeschiedenis of de literatuur of hij ook tot hetzelfde resultaat uitkomt.

2.5 *Voorleggen van publicaties aan de werkgever*

Vanuit de jongeren werd vervolgens aan Mezouar gevraagd naar zijn ervaringen bij de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën. Mezouar gaf aan dat het de eigen verantwoordelijkheid is van de individuele ambtenaar en dat transparantie daarbij een belangrijke rol speelt.

Mezouar haalde hierbij het voorbeeld van Oenema¹⁵ aan, waarvan de standpunten en stellingen bekend waren bij het Ministerie van Financiën. Hierdoor kon bij vragen over de standpunten en stellingen ingenomen door Oenema worden geantwoord dat het Ministerie van Financiën hiermee bekend was.

Lubbers vulde aan dat een vergelijkbaar iets geldt bij het Wetenschappelijk Bureau van de Hoge Raad. Het is niet toegestaan dat medewerkers van het Wetenschappelijk Bureau in een artikel opschrijven wat er in de raadkamer is gezegd. Elke beroepsgroep heeft wellicht dingen die goed moeten worden overwogen en wellicht moeten worden afgestemd met de organisatie.

2.6 *Kiezen van een tijdschrift*

Vervolgens vroegen de jongeren in de zaal hoe een auteur kiest voor een bepaald tijdschrift of voor een bepaalde uitgever.

Lubbers antwoordde hierop dat het enerzijds afhangt van het onderwerp waarover de auteur publiceert. Zo ligt het voor de hand om bij een specifiek formeelrechtelijk onderwerp te publiceren in het Tijdschrift Formeel Belastingrecht. Als een artikel voor een breder publiek bestemd is, kan er uit een hele hoop tijdschriften worden gekozen: het Weekblad Fiscaal Recht, het Maandblad Belasting Beschouwingen en ga zo maar door. Daarnaast zou gedacht kunnen worden aan het publiceren in internationale tijdschriften zoals EC Tax Review. Door de aanwezigen werden ook de verschillende tijdschriften van het IBFD genoemd.

---

¹⁵ M. Oenema, gepromoveerd op haar proefschrift 'De formeelrechtelijke aspecten van horizontaal toezicht in belastingzaken'. Zie ook M. Oenema, 'Promovendus aan het woord', WFR 2014/1228.

2.7 *Erkenning door de universiteit*

Lubbers ging in de context van de verschillende tijdschriften in op de kwaliteitszorgsystemen van verschillende redacties. Bij een *peer-reviewed* artikel zijn er twee personen die het stuk, zonder de naam van de auteur te zien, beoordelen. Bij andere tijdschriften is dit niet zo en kijkt alleen de redactie naar het stuk alvorens over te gaan tot publicatie.

Soms hebben tijdschriften, vaak internationale tijdschriften, die aan *peer review* doen veel aanzien en hebben de artikelen veel impact, stelt Lubbers.

Kavelaars vult aan dat dit vaak belangrijk is voor de vraag of het onderzoek waaraan de publicatie bijdraagt wordt erkend door de universiteit. Soms is deze erkenning, al dan niet terecht, gekoppeld aan een tijdschrift. Deze erkenning kan een rol spelen bij de keuze om in een bepaald blad te publiceren. Lubbers beaamt dit en benoemt dat een opiniestuk, hoewel het zeer goed onderbouwd kan zijn, vaak niet meetelt. Indien het stuk in een ander tijdschrift zou worden gepubliceerd, telt het ineens wel mee.

Kavelaars bevestigt dit en noemt de BNB. Vaak worden in de BNB diepgravende stukken gepubliceerd, maar worden deze niet voldoende wetenschappelijk geacht om erkend als universitair wetenschappelijke publicatie te worden.

De zaal vraagt vervolgens naar de toegevoegde waarde van het *peer review* systeem van enkele Nederlandse tijdschriften. Lubbers geeft aan dat een *peer review* systeem enerzijds kan bijdragen aan een erkende publicatie en anderzijds kan leiden tot een beter stuk, doordat twee personen meelesen en kritiek kunnen leveren op het artikel. Kavelaars vult aan dat in de economische literatuur er meer *peer review* is.

2.8 *Publiceren en het pleitbaar standpunt*

Mezouar vraagt tot slot of Lubbers publicaties ziet die zijn bedoeld om een pleitbaar standpunt te creëren. Lubbers en Kavelaars onderschrijven dat het niet de bedoeling is om via de achterdeur mensen te proberen te overtuigen indien je betrokken bent bij een zaak.

Lubbers gaf verder aan dat één publicatie over een bepaald onderwerp niet zonder meer betekent dat een standpunt pleitbaar is. Dit hangt af van de argumenten die de schrijver van het artikel gebruikt en de bronnen waarop deze argumenten zijn gebaseerd.

2.9 *Afsluiting*

Lubbers sluit af met de vraag of, naar aanleiding van het gesprek, er mensen zijn die overwegen om te gaan schrijven, maar dat nog niet hebben gedaan. Uit een rondgang blijkt dat een groot deel van de aanwezigen al eens heeft gepubliceerd.

Bane bedankte Lubbers en gaf aan dat de jongeren pauze hebben en die pauze kunnen gebruiken om met elkaar af te spreken om te gaan publiceren, waarna het tweede gedeelte van de middag aanvangt: het debat.

3 **Debat**

Alvorens aan het debatgedeelte te beginnen, stelde Weijers zichzelf kort voor. Martijn Weijers is advocaat en voerde namens de Bond voor Belastingbetalers de procedure in cassatie tegen box 3 en voert momenteel één van de twee EHRM-klachten tegen box 3. Weijers gaf aan een tweetal stellingen te zullen bespreken. De eerste stelling zou gaan over box 3 in huidige vorm. De tweede stelling zou gaan over de toekomst van box 3.

3.1 *Inleiding stelling 1 door Martijn Weijers*

Alvorens naar het huidige stelsel van box 3 te gaan, deed Weijers een stapje terug, naar de Wet IB 1964. Onder de Wet IB 1964 werd inkomen uit vermogen progressief belast. Daarnaast werd het

vermogen zelf ook belast door middel van de vermogensbelasting. Waardestijgingen werden niet belast.

De hoeveelheid vermogensbelasting die moest worden betaald was gemaximeerd door de 68%-regel. Als het bedrag aan inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen samen met de vermogensbelasting meer dan 68% van het belastbare inkomen was, werd de belasting verminderd tot die 68%.

Door dit stelsel bestonden er veel mogelijkheden om belastingheffing te ontgaan: zo kon door middel van het gebruik van rentegroefondsen¹⁶ de inkomstenbelasting worden ontgaan en kon de vermogensbelasting worden ontgaan met de reserve uitgesteld salaris¹⁷.

Uiteindelijk heeft de wetgever met de Wet inkomstenbelasting 2001 een robuust stelsel proberen te creëren met een forfaitair rendement van 4%, belast tegen een tarief van 30%. In dit stelsel stond eenvoud voorop. Een tegenbewijsregeling was ook niet nodig omdat 4% rendement voor iedereen haalbaar was. Daarbij zou het stelsel met het forfaitaire rendement leiden tot een constante stroom van inkomsten voor de staatskas. De kans dat de rente zou dalen werd als klein ingeschat.

De realiteit bleek echter anders: van een rente van boven de 4% in 2003 is de rente op spaargeld naar (bijna) 0% of soms zelfs negatief gegaan. De oorspronkelijke veronderstelling van het stelsel, dat iedereen 4% rendement kon behalen, gaat niet meer op. Dit heeft geleid tot een groot aantal procedures gebaseerd op artikel 1, Eerste Protocol bij het EVRM.

Zo heeft de Hoge Raad in 2015 een arrest gewezen over het belastingjaar 2010 waarin box 3 nog niet op stelselniveau strijdig werd geacht met artikel 1, Eerste Protocol bij het EVRM. De Hoge Raad overwoog dat “(...) [g]elet op de ruime beoordelingsmarge die de wetgever op het terrein van het belastingrecht toekomt, is dit stelsel niet in strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM (hierna: het EP) (...).

Dit stelsel zou slechts dan in strijd komen met artikel 1 van het EP indien zou komen vast te staan dat het destijds door de wetgever voor een lange reeks van jaren veronderstelde rendement van vier percent voor particuliere beleggers niet meer haalbaar is en belastingplichtigen, mede gelet op het toepasselijke tarief, zouden worden geconfronteerd met een buitensporig zware last.”¹⁸

In 2016 is voor het belastingjaar 2011 hieraan toegevoegd dat “(...) indien deze onhaalbaarheid duidelijk zou worden en de wetgever ervoor kiest uit te blijven gaan van een forfaitair rendement, mag van hem worden verlangd dat hij de regeling aanpast teneinde de beoogde benadering van de werkelijkheid te herstellen”.¹⁹

Weijers gaf aan op dit laatste punt, de opdracht voor de wetgever om in te grijpen, de discussie te willen toespitsen. Volgens Weijers heeft de Hoge Raad geen rechtsherstel willen bieden op stelselniveau omdat de wijze waarop rechtsherstel zou moeten worden geboden, een politieke keuze is. Zo zou bijvoorbeeld het percentage forfaitaire rendement kunnen worden aangepast, maar zou er ook een tegenbewijsregeling kunnen worden geïntroduceerd. De keuze voor het een of het andere is een politieke keuze.

In 2019 oordeelde de Hoge Raad over belastingjaren 2013 en 2014 dat “[i]ndien de belastingdruk in box 3 voor het jaar 2013 of het jaar 2014 hoger is dan het gemiddeld zonder (veel) risico’s haalbare rendement, worden belastingplichtigen voor het desbetreffende jaar op stelselniveau geconfronteerd

---

¹⁶ Fondsen waar belastingplichtigen geen inkomen uit genoten, waardoor er geen belastbaar inkomen uit vermogen werd genoten.

¹⁷ Waardoor salaris over 3 jaar in 1 jaar kon worden uitbetaald, om zo 2 jaar lang geen inkomen (en dus geen grondslag voor de 68%-regel) te hebben.

¹⁸ HR 03-04-2015, nr. 13/04247, ECLI:NL:HR:2015:812, BNB 2015/174, r.o. 2.3.2.

¹⁹ HR 10-06-2016, nr. 14/05020, ECLI:NL:HR:2016:1129, BNB 2016/177, r.o. 2.4.1.3.

met een buitensporig zware last in box 3 die zich niet met het door artikel 1 EP beschermde recht op ongestoord genot van eigendom verdraagt.”²⁰

Weijers benadrukte echter de daarop volgende rechtsoverweging, waarin de Hoge Raad oordeelde dat “[m]et een dergelijke schending op stelselniveau (...) een rechtstekort gepaard [gaat] waarin niet kan worden voorzien zonder op stelselniveau keuzes te maken. Deze keuzes zijn niet voldoende duidelijk uit het stelsel van de wet af te leiden (...). Dan past de rechter ten opzichte van de wetgever terughoudendheid bij het voorzien in zo’n rechtstekort op stelselniveau. Voor ingrijpen van de rechter is in beginsel geen plaats, tenzij een individuele belastingplichtige in strijd met artikel 1 EP wordt geconfronteerd met een individuele en buitensporige last (...).”²¹

Weijers gaf aan dat naar zijn mening ten aanzien van de toetsing of sprake is van een individuele en buitensporige last, A-G Niessen²² een afwijkend standpunt heeft genomen ten opzichte van wat de Hoge Raad in 2019 heeft geoordeeld.²³

3.2 Stelling 1

Dit laatste bracht Weijers naar zijn eerste stelling: de rechter heeft wel degelijk tot taak rechtsherstel te bieden bij een (eventuele) schending van artikel 1 Eerste Protocol EVRM op stelselniveau.

De eerste reactie vanuit de zaal was dat het buiten toepassing laten van box 3 op stelselniveau, veel te ver ging. Hierop werd de stelling nader gepreciseerd: er zijn ook andere oplossingen dan het gehele stelsel buiten toepassing laten, zoals een teruggaaf van belasting tot het werkelijk behaalde rendement.

Een andere aanwezige opperde dat omdat het thans mogelijk is om, bij benadering, over een meerjarige periode het gemiddelde rendement te bepalen²⁴, er kennelijk een bron is die zou kunnen worden gebruikt om in het verleden rechtsherstel te bieden.

Hierop werd gereageerd dat de rechter dan aan wetgeving terugwerkende kracht zou geven. Dit werd weerlegd: het gaat niet om terugwerkende kracht geven aan het huidige box 3-stelsel, maar om het bepalen van het reële rendement in de jaren die ter discussie stonden.

Hier werd door Weijers tegenin gebracht dat het niet de enige oplossing is. De veronderstelling dat 4% rendement haalbaar zou zijn, mede op basis waarvan geen tegenbewijsregeling is ingevoerd, blijkt achteraf onjuist. Dat zou kunnen betekenen dat rechtsherstel kan worden geboden door middel van een tegenbewijsregeling.

Er werd geconstateerd dat er in elk geval iets moest gebeuren. Het kan niet zo zijn dat een inbreuk op artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM jaren in stand blijft en dat de rechter daar geen consequentie aan verbindt.

Weijers merkt vervolgens op dat de kern van zijn pleidooi bij de Hoge Raad was dat als zou worden geoordeeld dat box 3 in strijd is met artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM op stelselniveau, de Hoge Raad op grond van het EVRM verplicht is om een *effective remedy* te bieden. Dat brengt volgens Weijers met zich dat er een bepaalde mate van rechtsherstel moet worden geboden.

Anders dan bij het gelijkheidsbeginsel waarbij er twee oplossingen zijn: de kring van voordeelgerechtigden uitbreiden of het voordeel afschaffen, gaat het volgens Weijers bij artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM niet om een relatief recht, maar gaat het om de aantasting van het eigendomsrecht, een absoluut recht.

---

²⁰ HR 14-06-2019, nr. 17/05606, ECLI:NL:HR:2019:816, BNB 2019/161, r.o. 2.10.2.

²¹ HR 14-06-2019, nr. 17/05606, ECLI:NL:HR:2019:816, BNB 2019/161, r.o. 2.10.3.

²² Zie Conclusie A-G Niessen, 27-02-2020, nr. 19/03944, ECLI:NL:PHR:2020:186.

²³ HR 14-06-2019, nr. 17/05606, ECLI:NL:HR:2019:816, BNB 2019/161, r.o. 2.4.4.

²⁴ Het betreft de bron die ten grondslag ligt aan het huidige box 3-systeem, met verschillende forfaitaire rendementen en een fictieve vermogensmix.

3.3 *Inleiding stelling 2 door Martijn Weijers*

Naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad in 2016²⁵ heeft de wetgever het stelsel aangepast door meer ficties te introduceren: een fictieve vermogensmix op basis van het totale vermogen en op basis daarvan verschillende forfaitaire rendementen, afhankelijk van het totale vermogen van belastingplichtigen, zo zette Weijers uiteen.

Ook tegen dat stelsel lopen volgens Weijers massaal bezwaarprocedures. Weijers gaf aan dat de wetgever het stelsel per 2022 weer wil veranderen en daarbij meer naar draagkracht belasting wil heffen. De wetgever heeft met een schets voor een nieuw stelsel vooral spaarders willen ontzien, door een zeer laag forfaitaire rendement op spaargeld te introduceren. Dat forfaitaire rendement en het heffingsvrije inkomen²⁶ leiden ertoe dat bij de huidige rentestand tot zo'n €400.000 aan spaargeld kan worden aangehouden zonder box 3-heffing, als dat spaargeld het enige vermogensbestanddeel is van de belastingplichtige. Ook dit voorgestelde stelsel is uiteindelijk budgetneutraal door een tariefsverhoging naar 33%.

3.4 *Stelling 2*

Dit bracht Weijers tot zijn tweede en laatste stelling: bij box 3 moeten eenvoud en uitvoerbaarheid voorgaan op complexiteit en werkelijkheid.

De eerste persoon die reageerde op deze stelling was van mening dat het werkelijke rendement moest worden belast omdat dit voor spaarders vrij gemakkelijk te doen zou zijn en dat voor belastingplichtigen met een andere vermogensmix, zij gemakkelijk een adviseur zouden kunnen inschakelen.

Hierop werd door een aanwezige gereageerd met de opmerking dat er veel ingewikkeldheden zitten in belastingheffing op basis van het werkelijke rendement. Zo moest worden nagedacht over hoe investeringen in ter belegging gehouden vastgoed de kostprijs zouden moeten verhogen en hoe om te gaan met financieringskosten. Moeten die worden geactiveerd op de kostprijs of kan er in een jaar negatief inkomen uit box 3 zijn door deze financieringskosten? Dergelijke ingewikkeldheden pleiten voor een fictief stelsel met reëlere rendementen. Daarbij zal het uitgangspunt dat de aanpassing budgetneutraal moet zijn moeten worden losgelaten.

Hierop werd gereageerd dat het bij box 3 om massale processen over grote groepen belastingplichtigen gaat. Zo kan het werkelijke rendement van veel spaarders die bij Nederlandse banken sparen worden achterhaald, maar is het een stuk lastiger in buitenslandssituaties.

Weer iemand anders gaf aan dat er een balans moet zijn tussen eenvoud en uitvoerbaarheid aan de ene kant en de werkelijkheid anderzijds. Daarom moest worden aangesloten bij het pleidooi voor het behoud van het forfaitaire stelsel, maar op basis van reëlere rendementspercentages die continu moeten worden gemonitord.

Ook werd gesuggereerd om het forfaitaire stelsel te behouden, maar een tegenbewijsregeling op te nemen. Daarop werd gereageerd dat dit budgettair problematisch zou kunnen zijn. Er zou namelijk massaal gebruik van worden gemaakt als het economisch slechter gaat.

Tot slot opperde Weijers dat hij in de literatuur las dat box 3 kan worden gekarakteriseerd als een verkapte vermogensbelasting. Hij vroeg zich hardop af wat het gevolg van die kwalificatie zou zijn voor de toets van de Hoge Raad. Zou box 3 als vermogensbelasting juridisch houdbaar zijn? Ten

---

²⁵ HR 10-06-2016, nr. 14/05020, ECLI:NL:HR:2016:1129, BNB 2016/177, r.o. 2.4.1.3.

²⁶ Het huidige heffingsvrije vermogen zou dan gelden als een drempel voor toepassing van box 3, als belastingplichtigen over die drempel heen zijn, is box 3 van toepassing en is er een lager heffingsvrij inkomen (gebaseerd op het forfaitaire rendement).

aanzien daarvan werd door enkele jongeren gereageerd dat dat wellicht problematisch zou kunnen zijn onder belastingverdragen.

Tot slot werd de Aanwijzing voor de regelgeving aangehaald: eenvoud en uitvoerbaarheid zijn criteria waaraan wetgeving moet voldoen. Complexiteit en werkelijkheid zijn dat niet. Het was volgens deze jongeren dan ook logisch dat de wetgever zich vasthoudt aan die eenvoud en uitvoerbaarheid.

4 Afsluiting

Het woord was tot slot weer aan Kavelaars, die Mezouar, Bane en Wiltink dankte voor de inzet om de jongerenbijeenkomst te organiseren. Kavelaars gaf aan dat het de inzet van de Vereniging voor Belastingwetenschap is om meer jongeren aan te trekken en constateerde dat de gemiddelde leeftijd in het bestuur, op de algemene ledenvergaderingen en in het ledenbestand van de vereniging relatief hoog is.

Het is dan ook het plan om de komende jaren, eenmaal per jaar, een jongerenbijeenkomst te blijven organiseren. Daarnaast kent de Vereniging ook promovendibijeenkomsten en maken jonge leden ook deel uit van de verschillende commissies.²⁷

De aanwezige jongeren werden opgeroepen om zich bij het bestuur of bij Mezouar, Bane of Wiltink te melden indien zij interesse hebben om een bijdrage te leveren aan de volgende jongerenbijeenkomst en om contact op te nemen met het bestuur indien zij belangstelling voor een commissie hebben of als zij ideeën hebben voor een nieuwe commissie.

De middag werd afgesloten met een borrel.

---

²⁷ Op het moment van schrijven liepen de Commissie energie- en milieubelastingen, de Commissie BEPS, de Commissie Vreemd Vermogen/Eigen Vermogen en de Commissie Deeleeconomie. De Commissie personenvennootschappen zou het rapport op 25 maart 2020 presenteren, dit is echter in verband met de uitbraak van SARS-CoV-2 uitgesteld tot 17 juni 2020. Kavelaars noemde ook de Commissie digitale economie en de Commissie tax technology tijdens zijn afsluitende woorden.